ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑΣ

ΟΙ ΣΚΛΑΒΟΙ

Ἡ κυματοῦσα ἡ θάλασσα πῶς μακραντιλαλάει
Περ' ἀπ' τῶν κάβων τὶς κορφὲς στὰ λιθάρια σὰν νὰ σπάῃ·
Κ' εἶνε σ' ὀρθοὶ οἱ ἀντίλαλοι σαλπίσματα πολέμου
Δύο τιτάνων ἐχθρικῶν: τοῦ Νότου καὶ τοῦ Ἀνέμου.

Κ' ἡ ἀνεροῦσα ἡ θάλασσα μὲ σάλαγους καὶ χτύποους
Χυμίζοντας ἀκράτητη βρυχᾶ κι' ἀρρωκοπάει
Καὶ πισοστρέφει ὀρθοχαιτη κι' ἀστόχαστα σκορπάει
Ὅσα ὁ γυαλὸς ἐβλάστανε σπορὸς διάφανός της κήπους...

Μὰ στοῦ Νησιοῦ μου τοὺς γιαλοὺς ροδογελάει ἡ Γαλήνη,
Θωρῶντας λάφυρα λαμπρὰ σ' ἐρημαγμένα ξάρτια
Σριχτοδεμένους Ζέφυρους καὶ Νότους στὰ κατάρτια,

Μὲ ἁρμονικὰ γητέματα ὁ Φλοῖσβός της ποὺ λύνει
Καὶ, ναυαγοὺς λαβύναμους, τοὺς σύρει ὡς στὸ καράβι
Τοῦ ἀνίκητου Θαλασσινοῦ, νὰ προσκυνήσουν σκλάβοι!

Σπέτσες

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

Η ΖΩΗ ΠΟΥ ΠΕΡΝΑΕΙ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Σ' ἕνα μικρὸ παράθυρο ἔβλεπα συχνὰ ἕνα παιδάκι φιλικό μου παράλυτο ἦταν λεπτὰ σὰν καλαμάκια τὰ ποδία του καὶ τίποτε δὲν αἰσθάνονταν, καὶ μὲ βελόνα ἀκόμη ἂν τὰ τρυποῦσες, οὐδὲ μποροῦσαν νὰ κάνουνε τὴ παραμικρὴ κίνησι· μόνον τα χέρια του κινοῦσε, τρεμουλιαστὰ τρεμουλιαστὰ σὰν γέρος· τὸ χλωμὸ καὶ σουφρωμένο προσωπάκι του φωτίζανε δυὸ μεγάλα γαλανὰ μάτια, γεμάτα ἐξυπνάδα καὶ καλωσύνη. Ἡ ἀρρώστεια τὸ ἔτρωγε τρία χρόνια· ἦτανε δέκα χρονῶν ἀλλ' οὔτε ἐξ δὲν ἐφαινότανε.

Ὀλίγο κάτω ἀπ' τὸ παραθυράκι ἄρχιζε ἕνας γειτονικὸς αὐλότοιχος, παμπάλαιος καὶ ξεχαρμένος, μὲ ράχι σκεπασμένη ἀπὸ πρασινάδα· ἐδῶ καὶ 'κεῖ ξεφύτρωνε καὶ κάμμιὰ παπαρούνα ἢ μαργαρίτα· τοῦτο ἦταν τοῦ παράλυτου ἡ ἐξοχή· ἡ μόνη χαρά του, τὸ καμάρι του, ἦταν κάθε καινούριο λουλουδάκι ποῦ φαινότανε, δὲν ἀπόσταινε δὲ τὸ τρεμουλιαστὸ χέρι του νὰ χύνῃ πότισι νερὸ γιὰ νὰ τὸ δροσίζῃ. Ἀπορροφοῦσε, θαρρεῖς, τὴν ἐλπίδα ἀπὸ τὰ πράσινα χορτάρια τοῦ παλιοτοίχου. Τοῦ θύμιζαν τὰ εὐτυχισμένα χρόνια, ποῦ μάζευε μ' ἄλλα παιδιὰ στὰ χωράφια λουλούδια καὶ ἔτρεχε ἔτρεχε..

— Ἀλήθεια μοῦ τὸ λὲς, μανούλα; θὰ περπατήσω καμμιὰ φορὰ πάλι; θὰ ξαναμαζέψω λουλούδια, σὰν καὶ πρῶτα;

— Θὰ περπατήσῃς, παιδί μου! ἔχε τὶς ἐλπίδες σου στὸ Χριστούλη, τὸν προστάτη σου, ἐκεῖνος θὰ σὲ γιάνῃ..

Αὐτὴ ἦταν ἡ αἰώνια ἀπάντησι καὶ ἔκρυβε ἡ δόλια μάνα τὸ δάκρυ της καὶ σκέπαζε μὲ γλυκὸ χαμογέλοιο τὸ ράγισμα τῆς καρδιᾶς της στὰ πικρὰ τὰ λόγια του...

Εἶνε νύχτα τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς· τὸ παράλυτο παιδάκι δὲν κάθεται στὸ παράθυρό του· μένει ἀπὸ ἑβδομάδα στὸ κρεββάτι του κρυολογημένο, μὲ πυρετὸ καὶ περισσότερους ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ πόνους· δὲν κοιμᾶται, ἀνυπόμονο, μὲ κατακόκκινα ἀπ' τὴ ζέστη μάτια, περιμένει τὴν ὥρα ποῦ θὰ περάσουν ἀπὸ τὸ σπίτι τους τὸν ἐπιτάφιο. Κτυποῦν ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ λυπητερὰ οἱ καμπάναις καὶ ξεσπᾷ κάποτε τὸ μάτι του καμμιὰ ρουκέτα· ἐπιτηδες ἀφῆκαν ἀνοιχτὰ τοῦ παραθύρου τὰ 'ξώφυλλα γιὰ νὰ διασκεδάζῃ μὲ τὶς φωνὲς τοῦ κόσμου, ποῦ στὶς ἐκκλησιες σωρεύεται, καὶ νὰ βλέπῃ τὶς ρουκέτες καὶ τὰ φώσφορα.

Ἄχ μανούλα μου! τί εὔμορφη ποῦ εἶνε ἡ ἐκκλησιὰ αὐτὲς τὶς μέραις... Πότε λοιπὸν θὰ μοῦ γιάνῃ ὁ Χριστὸς τὰ πόδια μου;

— Ἄκουσες, παιδί μου, τί σοῦπε ὁ παπᾶς χθὲς ποῦ μετάλαβες; Ὁ Χριστὸς θὰ σὲ σώσῃ, ποῦ ἀγαποῦσε τόσο τὶ παιδάκια καὶ βλέπει, χρυσό μου, τὴν ὑπομονὴ καὶ τὴν πίστι σου.

Κατρακυλᾶνε τῆς δύστυχης μάνας τὰ δάκρυα καὶ ψεύτικο χαμογέλοι δὲν κρύβει πιὰ τὸ πικρό της παράπονο Ψηλὰ τὸ κανδύλι φωτίζει ἀχνὰ ἄλλης δόλιας μάνας τὸ πικρὸ χαμόγελο καὶ ἄλλα μάτια βουρκωμένα. Καὶ λέει, θαρρεῖς, στὴν κοσμικὴ ἡ ἄλλη μάνα ἡ οὐράνια: ἔλπιζε, καϋμένη, ἔλπιζε! Μιμήσου ἐμένα, ποῦ τὸν Θεὸν ἔκλαψα.

— Κοντεύουν, μάνα, νὰ βγάλουν τὸν ἐπιτάφιο;

Τώρα σὲ λίγο θὰ τὸν βγάλουν. Ἀκοῦς πῶς βαροῦν οἱ καμπάνες συχνότερα;

— Καϋμένη μάνα, μαζὺ μ' ἐμένα δὲν ἐπῆγες καὶ σὺ στὸν ἐπιτάφιο. Εἶσαι λυπημένη;

— Ὄχι, παιδί μου πῆγε ὁ πατέρας σου στὴν ἐκκλησιὰ καὶ γιὰ τοὺς δυό μας· θὰ φιλήσῃ τὸ Χριστούλη καὶ γιὰ μᾶς καὶ θὰ φέρῃ καὶ λουλουδάκια ἀπὸ τὸν ἐπιτάφιο, νὰ σὲ καπνίζω μ' αὐτὰ νὰ μοῦ γιάνῃς

— Δὲν θὰ μὲ σηκώσῃς καὶ μένα νὰ ἰδῶ τὸν ἐπιτάφιο;

— Ἀ ὄχι, μικρό μου! παιδὶ μὲ πυρετὸ δὲν σηκώνεται ἀπ' τὸ κρεββάτι Ἄκου με ἂν θὲς νὰ γιάνῃς!

— Μανούλα! τώρα τὸν σηκώνουν τὸν ἐπιτάφιο! ἄκου πῶς χτυποῦν οἱ καμπάνες! ἄκου τὶς σάλπιγγες!..

— Ναί, παιδί μου, τὸν ἐσήκωσαν φαίνεται. Σὰν ἔρθῃ κοντά μας θὰ σταθοῦν νὰ κάμουν δέησι, γιατί 'ναι σταυροδρόμι..

— Καὶ ἐγὼ θὰ σηκωθῶ νὰ ἰδῶ τὸ Χριστό;

— Ὄχι, παιδί μου, σοῦ εἶπα! Ἐγὼ θὰ σοῦ ἀνάψω καὶ τὴ δική σου λαμπαδίτσα καὶ θὰ βγάλω ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρο σου τὸ λιβανιστῆρι Σκεπάσου καλά, εἶνε ψύχρα..

Πλησίασαν, μανούλα! Δὲς πῶς φωτίσωνε ὁ δρόμος ἀπ' τὰ φώσφορα! Κύριε ἐλέησον, κύριε ἐλέησον, κύριε ἐλέησον! Μάνα ἴδρωσα, μοῦ 'πεσε ὁ πυρετός, εἶμαι καλά! Ἔλα, καλή μου, ἔλα σήκωσέ με νὰ ἰδῶ τὸν ἐπιτάφιο..

— Μὴ με κολάζῃς, παιδί μου, ἀπόψε! Κάθησε ἥσυχος. Δὲν μ' ἀγαπᾶς, λοιπόν, καθόλου...

— Δὲν σ' ἀγαπῶ, ἀφ' οὗ δὲν ω' ἀφίνεις νὰ ἰδῶ τὸν Χριστούλη. Σκεπασμένος δὲν θὰ 'κρύωνα καθόλου...

* *
*

Οἱ σάλπιγγες τώρα σιωπήσανε· τὰ κύριε ἐλέησον καὶ οἱ γλυκιὲς ψαλμουδιὲς ἀκούονται ζωηρότερες ὁλοένα καὶ ἀναλάμπει ἀπὸ τὰ κεριὰ ὁ δρόμος καὶ φαιδρύνεται, πηδηχτὲς δὲ κάποτε ἀναλαμπὲς φθάνουν ἕως τὶς εἰκόνες, ἕως τὸ κρεββάτι τοῦ παράλυτου, σὰν παρήγορος χαιρετισμὸς τοῦ σταυρωμένου..

— Μανούλα ὁ Χριστὸς μὲ φωνάζει! Θέλω να τὸν ἰδῶ, εἶμαι καλά! Τί χαρά μου! εἶμαι καλά!

Πρὶν προφθάσῃ ἡ μάνα του νὰ τὸ ἐμποδίσῃ, τὰ παράλυτα πόδια γλυστρήσανε ἀπ' τὸ κρεββάτι καὶ ὁλόρθα στηθήκανε· ξύπνησε ἡ θεία χάρις τὰ κοιμισμένα νεῦρα καὶ ζωντάνεψε ἡ πίστις τὸ ἐρειπωμένο καὶ ἄψυχο σκέλεθρο· σὰν πουλὶ πρωτοπέταχτο, μὲ πιτήματα ἀδέξια καὶ ὁρμισμένα, τὸ ὄρρωστο παιδὶ κατώρθωσε νὰ φθάσῃ τ' ἀγαπημένο παράθυρο καὶ σταυροκοπιέται καὶ ψάλλει δυνατὰ, ὥστε κι' ἀπ' ἔξω ν' ἀκούγεται:

Κύριε ἐλέησον, κύριε ἐλέησον!

— Κύριε ἐλέησον, δόξα σοι Κύριε! φωνάζει καὶ ἡ μάνα σαστισμένη καὶ στέκεται ἀπόμακρα, σὰν νὰ βλέπῃ γύρω του σκέπη θειϊκή, ποῦ δὲν εἶνε ἄξιο νὰ τὴν πλησιάσῃ τ' ἁμαρτωλὸ τὸ σῶμα της.

Καὶ ἀπὸ ψηλὰ τὸ φεγγάρι, ποῦ ὁλόρωτο αὐτὴν τὴν ὥρα ἐβγῆκε ἀπ' τὰ σύννεφα, καὶ τοῦ τοίχου τὰ ψτωχὰ ἀγριολουλούδια, ποῦ σταυρώνονται στὸ νυνχτερινὸ ἀγέρι καὶ μύρο ἁπαλο σκορποῦνε, παραστέκονται στὴ λιτανεία καὶ ψάλλουν μυστικὰ μὲ τοὺς ἄλλους:

Κύριε ἐλέησον, Κύριε δόξα σοι!

JUDAS ERRANT

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ὅταν ἐπερνοῦσα τὸ χωρίον Σ... ἕνας μάγκας ἤρχισε νὰ κτυπᾷ τὸ καμτσίκι μ' ὅλη του τὴ δύναμι — ἦταν προφέτορος σ' αὐτὴ τὴ δουλειὰ καὶ τὴν ἤξευρε. Τοῦ ἔρριψα ἕνα βλέμμα ἐκτιμήσεως — ἀλλὰ κατὰ βάθος μοῦ ἔκαμνε φρικωδῶς κακόν. — Παράξενα σχεδὸν κάμνομεν μὲ τὸν θαυμασμὸν ποῦ ἔχομεν πρὸς μερικὰ πνεύματα. Τοὺς κάμνομεν καλὸν ὅταν ἐκεῖνα μᾶς κάμνουν κακόν.

* *
*

Ἡ μετριότης εἶνε ἡ ἐπιτυχεστέρα προσωπὶς τὴν ὁποίαν τὸ ὑπέροχον πνεῦμα ἠμπορεῖ νὰ φέρῃ.

* *
*

Ὅποιος ντύνεται μὲ κουρέλια καθαροπλυμένα, ντύνεται καθαρὰ, εἶνε ἀλήθεια, ἀλλ' ἐν τούτοις δὲν εἶνε γι' αὐτὸ λιγότερο κουρελιάρης.

* *
*

Οἱ περιηγηταὶ ἀνεβαίνουν τὸ βουνὸ σὰν ζῶα, κτηνωδῶς καὶ κάθιδροι. Ἐλησμόνησαν νὰ τοὺς ποῦν ὅτι ὑπάρχουν στὸ δρόμο ὡραῖαι ἀπόψεις.

ΦΡ. ΝΙΤΣΕ

ΤΗΝ ΠΕΜΠΤΗ:

Ἀνέκδοτα γράμματα τοῦ Καμπύση

ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥ Ο ΝΟΥΜΑΣ 28

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΑΝΑΓΡΑ

Ο ΑΡΡΑΒΩΝ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Ὁ οὐρανὸς ἦτο βαθυκύανος, ὁ ἥλιος θαλπερός, φῶς δὲ καὶ χαρὰ ἐπλημμύρει τὴν ἀτμόσφαιραν.

Ἡ Αἰμυλία ἦτο ὁμιλητικωτάτη, ὁ Παῦλος φαιδρότατος, μόνον δὲ ἡ γραῖα ἠκροᾶτο σιωπηλὴ, παρατηροῦσα ἐνίοτε λαθραίως τὴν μελαγχολικὴν φυσιογνωμίαν τοῦ νέου ναυτικοῦ.

Πλησίον τοῦ καζίνου τῆς Σαμτλὲτ ὅπου καὶ ἄλλαι ἅμαξαι ἐστάθμευον, πολλαὶ ἄλλαι οἰκογένειαι κατοικοῦσαι τὰς ἐπαύλεις τοῦ Ἰσμερές, ἐπλήρουν τὰς μικρὰς τραπέζας τοῦ καφενείου φλυαροῦσαι ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἐνῷ τὰ παιδία ἔτρεχον παίζοντα ἐπὶ τῆς ἄμμου.

Ἡ συντροφία μας κατεβᾶσα τῆς ἁμάξης ἔλαβε μέρος εἰς τὴν συνάθροισιν αὐτὴν, ὅπου ἀμέσως πολλαὶ φίλαι ἐπλησίασαν ἵνα χαιρετίσωσι.

Αἱ συνήθεις παρουσιάσεις ἐγένοντο καὶ ἡ συνομιλία ἤρχισε ζωηρά.

Ἡ γραῖα ἐν τούτοις ἐφαίνετο ἀνυπομονοῦσα καὶ ἀφοῦ ἀνέμεινε ἐπὶ μικρὸν παρεκάλεσε τὸν Ὀρέστην νὰ τὴν συνοδεύσῃ, ἐζήτησε συγγνώμην καὶ ἀπεμακρύνθη βραδέως ἀνταλλάσσουσα βλέμμα μετὰ τῆς Αἰμυλίας

Μετά τινας στιγμὰς ἡ γραῖα ἐστράφη πρὸς τὸν νέον.

— Καὶ τώρα ὅτε εἴμεθα μόνοι καὶ δυνάμεθα νὰ συνομιλήσωμεν ἐλευθέρως εἰπῆτε μου ὅ,τι ἔτρεξε μαζύ σας μὲ τὴν Ρόζαν... τὰ εἰξεύρω ὅλα ἀπὸ τὴν Αἰμυλίαν, ἀλλ' ἐπειδὴ θ' ἀναμιχθῶ εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, θέλω νὰ τὸ ἀκούσω ἀπὸ τὸ στόμα σας, θέλω νὰ εἶμαι πεπεισμένη πρὶν ἐνεργήσω.

Ὁ νέος ἐκείνεν ἔκθαμβος... ἐπίστευεν ὅτι τὸ μυστικόν του ἐγνώριζε μόνον ἡ Αἰμυλία, οὐδέποτε ὅμως ὅτι ὅλοι ἤδη τὸ ἐγνώριζον.

Ἐψέλλισε ἀμηχανῶν.

— Μὴ ἐντρέπεσθε, ἐπανέλαβεν εὐμενῶς ἡ γραῖα... ὑποθέσατε ὅτι ἔχετε τὴν μητέρα σας πρὸς τὴν ὁποίαν τὰ διηγεῖσθε... ἴσως ἔχω λόγους νὰ σᾶς συμπαθῶ πλειότερον παρ' ὅ,τι ὑποθέτατε... εἰπῆτε μέ τα ὅλα.

Γνωστὴ εἶνε ἡ εὐχαρίστησις τὴν ὁποίαν αἰσθάνονται οἱ ἐραστὰι διηγούμενοι καὶ λεπτολογοῦντες τὸν ἔρωτά των καὶ ὁ νέος ἀξιωματικὸς δὲν ἐδίστασε. Διηγήθη μετὰ θέρμης ὅλα, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῆς στιγμῆς ὅπου ἀνελπίστως ἡ Αἰμυλία ἐφανερώθη ὡς ἐξαδελφη τῆς Ρόζας... τὴν παρεκάλεσε τέλος νὰ μὴ δυσαρεστηθῇ διὰ τὸ αἴσθημα αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἦτο ἄγνὸν, ὅπως οἱ Ἱερώτεροι στοχασμοί του.

Ἡ γραῖα τὸν ἤκουσε στηρίζουσα ἐπὶ τῆς ἄμμου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ διατρυπῶσα τὸ ἔδαφος διὰ τοῦ ἄκρου τοῦ ἀλεξηλίου της.

— Καὶ εἶσθε βέβαιος λοιπὸν ὅτι τὴν ἀγαπᾶτε;.. ἠρώτησεν, ὅταν ἐτελείωσεν, ὑψοῦσα τὴν κεφαλὴν καὶ ἀτενίζουσα αὐτὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς...

— Τὴν ἀγαπῶ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο εἰς τὴν τὴν ζωήν μου, ἀπήντησεν ἐκεῖνος ἁπλῶς.

— Νομίζετε ὅτι θὰ εὕρετε τὴν εὐτυχίαν πλησίον της; ἐξηκολούθησεν ἡ θεία... ὅτι θὰ τὴν κάμετε εὐτυχῆ;

— Τὴν εὐτυχίαν αὐτὴν μόνον εἰς τὰ ὄνειρά μου τὴν ἐφαντάσθην... τὴν ἐπερίμενα ὅλην τὴν ζωήν μου καὶ μόνος τώρα τὴν αἰσθάνομαι πλησίον μου.. καὶ μοῦ λέγετε ἐὰν θὰ τὴν κάμω εὐτυχῆ... Θὰ ἔρθανεν ἄραγε μόνον ὅλη ἡ ἀγάπη μου καὶ ὅλη ἡ ζωή μου;.. Ὤ... δὲν εἰξεύρω νὰ σᾶς ἀπαντήσω...

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς γραίας ἔλαμψαν.

— Ὥστε ἐὰν τὴν ἐκάμνατε σύζυγόν σας θὰ εἶσθε εὐτυχής;..

— Νὰ τὴν κάμω σύζυγόν μου... εἶπεν ἐκεῖνος κλίνων τὴν κεφαλήν... μοῦ φαίνεται τοῦτο τόσον μακρυνὸν καὶ ἀδύνατον..

Ἡ γραῖα ἐδίστασε. (Ἀκολουθεῖ)